

Rapport 2010:8

Arkeologisk förundersökning, antikvarisk kontroll
och byggnadsarkeologisk undersökning

Nytt hus bakom gamla murar

RAÄ 14
Stjärnorps slott
Stjärnorps socken
Linköpings kommun
Östergötlands län

Eva Modén & Ann-Charlott Feldt

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM
AVDELNINGEN FÖR ARKEOLOGI

Nytt hus bakom gamla murar

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Stjärnorps slott med omgivning	4
Syfte	8
Metod och dokumentation	8
Resultat och tolkning	9
Slottsruinen	10
Norra flygeln	12
Västra muren	12
Den norra källaren	16
Den södra källaren	17
Östra muren	19
Schaktarbeten	19
Referenser	20
Tekniska uppgifter	21
Bilaga 1. Murbrukstyper från Stjärnorps slott.	22
Bilaga 2. Lista över insamlade murbruksprover..	23

Omslagsbild: Stjärnorps slott avbildat av Johan Kroutén. Oljemålningen tillhör Östergötlands länsmuseum (B2180B) och är deponerad på Linköpings slott. Foto Eva Modén.

Ö S T E R G Ö T L A N D S   L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N   F Ö R   A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

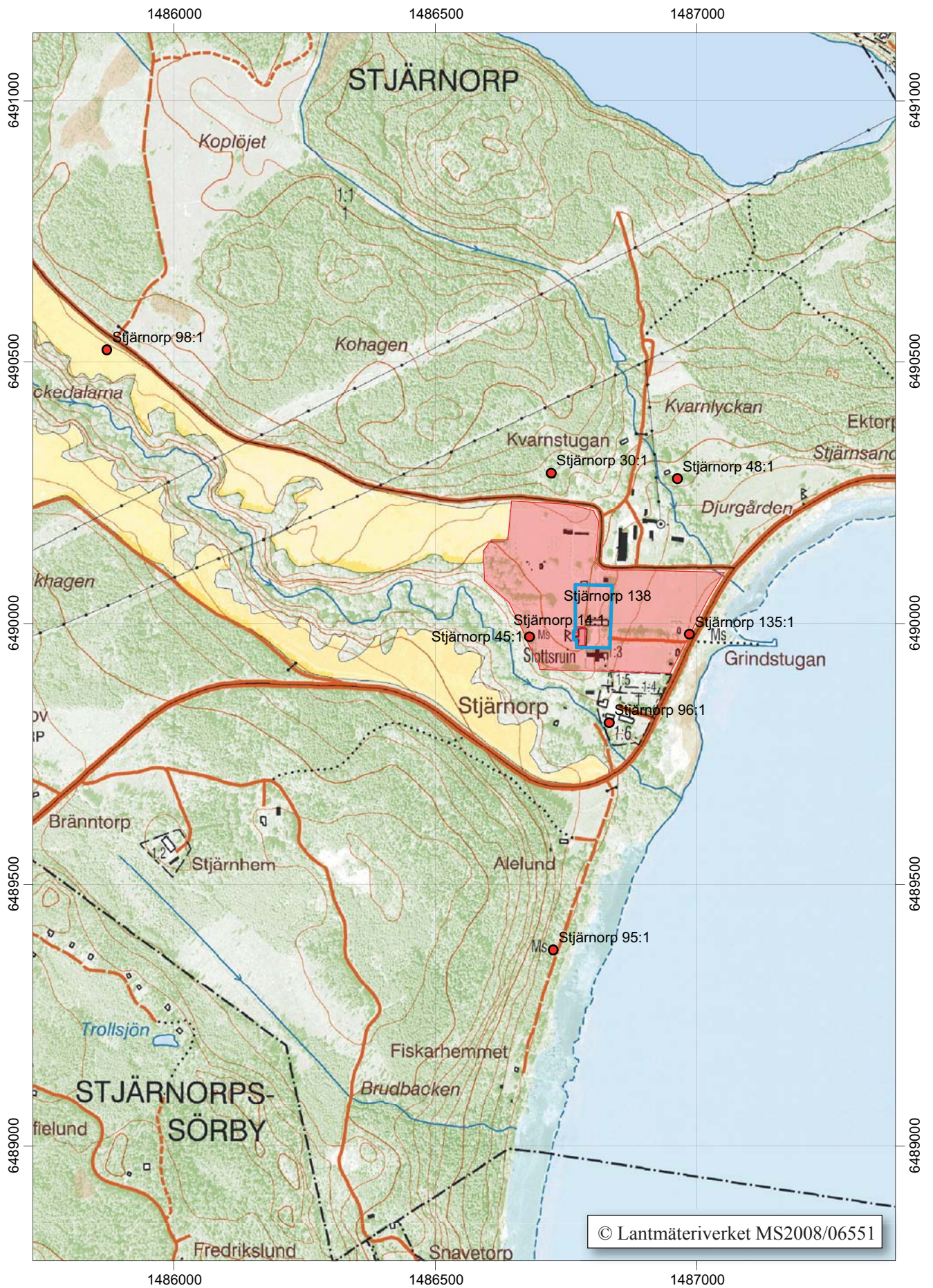
Östergötlands länsmuseum utförde under 2006 en arkeologisk förundersökning och en byggnadsarkeologisk undersökning i samband med en nybyggnation i anslutning till Stjärnorps slottsruin i Stjärnorps socken och Linköpings kommun. Arbetet har skett på uppdrag av Slottstornet AB. Projektet omfattar en ca 850 m² stor byggnad bakom den västra terrassmuren, i direkt anslutning till norra flygelns västgavel och slottsruinens norra gavel.

I samband med bygget schaktades en ca 30 x 70 m stor yta direkt väster om terrassmuren, ner till ett djup av ca 6,5 m. Dessutom monterades den västra terrassmuren ned för att senare återuppbyggas. I denna fanns två murade och valvslagna källare inbyggda som dokumenterades. Förutom muren och de båda källarna har även delar av slottsruinens och norra flygelns murverk och grundläggning frilagts och därmed kunnat dokumenteras.

Ann-Charlott Feldt
1:e antikvarie

Eva Modén
antikvarie

Figur 2. Utsnitt ur digitala fastighetskartan (blad 08F 7h och 08F 8h) med det aktuella förundersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum genomförde under sommaren och hösten 2006 en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll och en byggnadsarkeologisk undersökning i samband med schaktning och rivningsarbete inför nybyggnation i anslutning till Stjärnorps slottsruin, Stjärnorps socken, Linköpings kommun. Arbetet utfördes efter beslut från Länsstyrelsen Östergötland. Uppdragsgivare var Slottstornet AB som även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig projektledare var Ann-Charlott Feldt som också utfört delar av rapportarbetet. Huvuddelen av rapportarbetet, inklusive murbruksgenomgången och en del av provtagningen i ruinen har utförts av antikvarie Eva Modén.

Den planerade nybyggnaden omfattade ca 850 m². I samband med bygget schaktades en ca 30x70 m stor yta direkt väster om terrassmuren, i anslutning till norra flygelns västgavel och slottsruinens norra gavel. Ytan schaktades ner till ett djup av ca 6,5 m. Dessutom monterades stora delar av den västra terrassmuren ned för att senare återuppbyggas. I denna fanns två murade och valvslagna källare inbyggda vilka kom att påverkas av arbetena och därför dokumenterades.

Förutom terrassmuren och de båda källarna har även delar av slottsruinens och norra flygelns murverk och grundläggning frilagts och därmed kunnat dokumenteras. Till detta kom diverse ledningsschaktningar för el, VVS, dagvatten m m som stod under antikvarisk kontroll. För att få ett erforderligt jämförelsematerial samlades dessutom murbruksprover in från tillgängliga utrymmen inne i ruinen.

Stjärnorps slott med omgivning

Stjärnorps är beläget norr om sjön Roxen i vad som tidigare varit Vreta klostrets skogsbygd och området blev egen socken först 1810. I socknen finns flera sjöar och bäckar där kraften utnyttjats till att driva kvarnar och sågar. Från Stjärnorps till Högsäter går en 5 km lång sprickdal som utgörs av odlingsmark. Invid Stjärnorps finns en djup ravin beväxt med lövskog och med en bäck som rinner ut i Roxen.

Norra delen av socknen hör till Hällestads bergslag och här har det funnits gruvdrift vid Perstorp och Rådsla, vid den senare fanns även hytta och hammare. Genom socknen, i öst – västlig riktning, går en äldre vägsträckning som förband Vreta Kloster med Vånga och vidare till Finspång. Från Ljungsbro går vägen till Hällestad, båda dessa vägar följer sannolikt medeltida vägsträckningar.

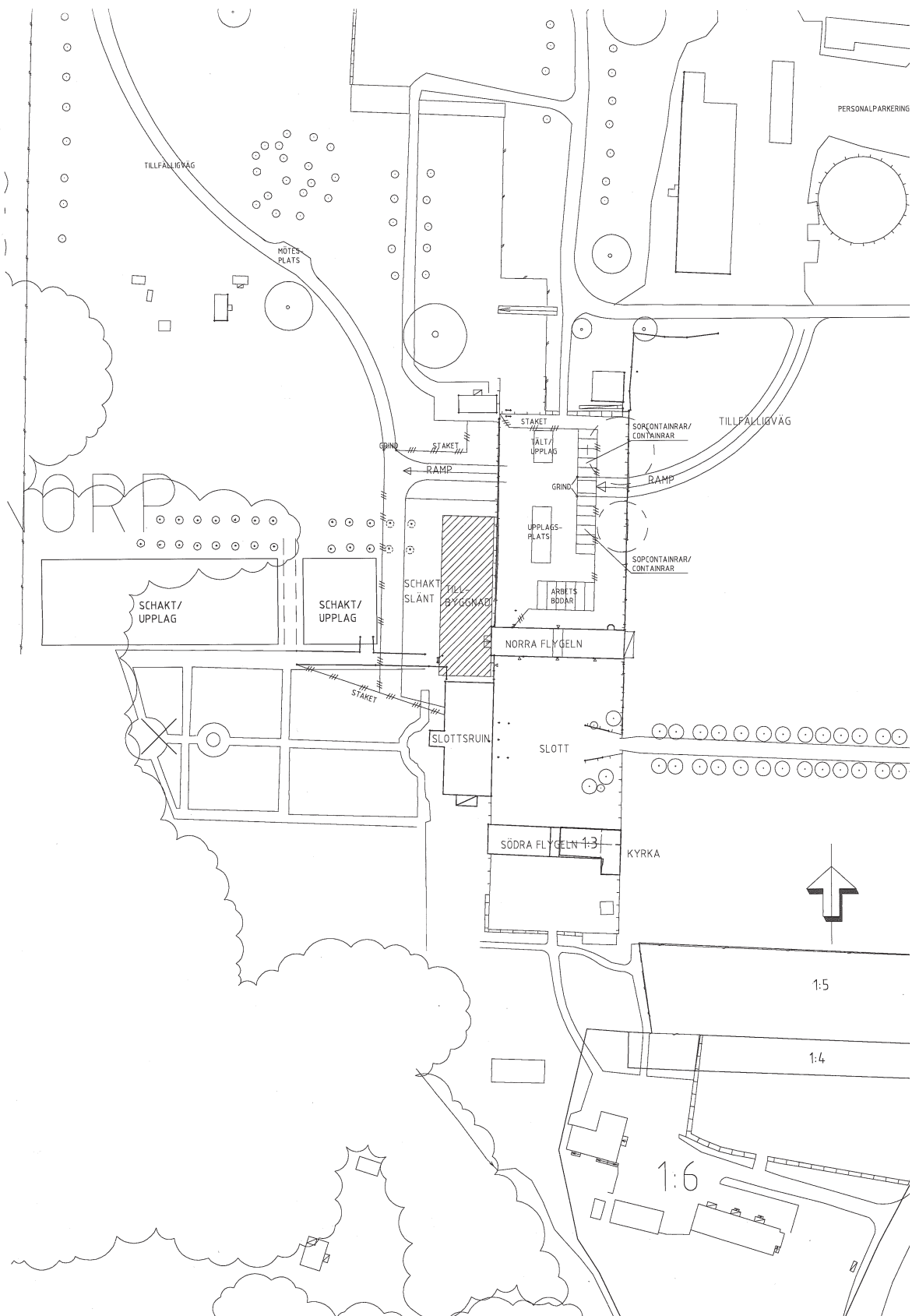
Det finns sparsamt med fornlämningar i närområdet (FMIS). Utmed Roxens strand finns dock ett system med fornborgar med bl a Snaveborg (RAÄ 1 i Stjärnorps sn) i väster och Göten (RAÄ 2 i Vånga sn) i öster. Den äldsta lämningen i närområdet utgörs av fyndplatsen för en trindyxa (RAÄ 96) som hittades ca 135 m söder om Stjärnorps slott. Förutom denna och själva slottsruinen (RAÄ 14) och den tillhörande trädgårdsanläggningen (RAÄ 138), finns två minnesstenar (RAÄ 45 och 135), en tjärdal (RAÄ 48) och en stuga (RAÄ 30) registrerade i närområdet. Stjärnorps säteri är socknens enda herrgård. Övrig bebyggelse består av ensamgårdar eller mindre byar, med undantag för klungbyn Bjäsäter.

Slottet ligger på en terrasserad höjd vid Roxen. Landsvägen mellan Vreta Kloster och Vånga passerar nedanför i strandkanten. Den centrala delen av slottsmiljön utgörs av ruinen efter huvudbyggnaden som flankeras av två flyglar där den södra är kyrkflygeln och den norra är den nuvarande huvudbyggnaden.

I söder och mot öster löper en stenmur med putsade portaler vid de tre infarterna till slottet. Lövtredsalléer kantar uppfarterna till slottsgården och kyrkan. I norr och väster finns en park med orangeri, trädgårdsmästarbostad och ett magasin. Parken är ritad av Rudolf Abelin 1905-1906 (Kyrkogårdsinventeringen). En större ladugård och en del mindre ekonomibyggnader är belägna norr om Högsätersvägen, vilken begränsar parken åt norr. I anslutning till kyrkflygeln i söder ligger kyrkogården.

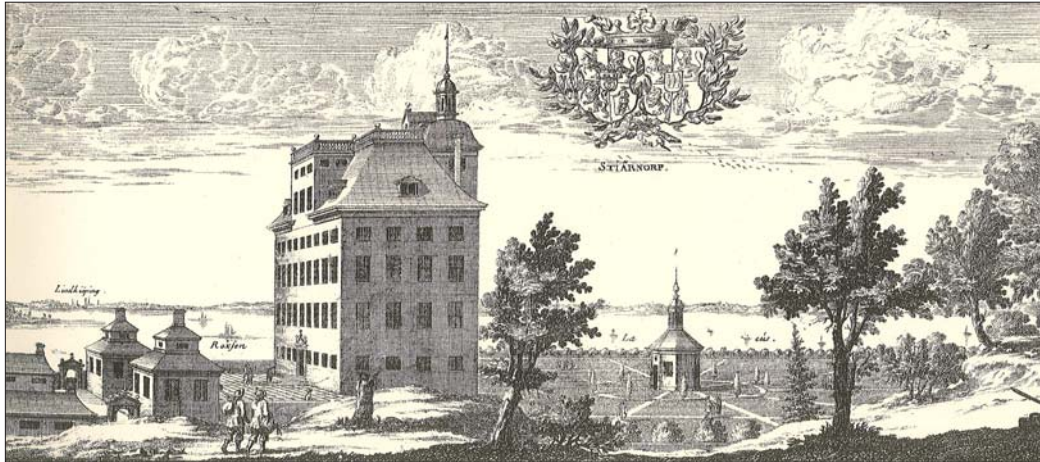
Omkring 1630 gjorde landshövding Stellan Mörner Högsäter till säteri och det omfattade 12½ mantal. År 1651 övertogs egendomen av fältmarskalk Robert Douglas som var gift med en dotter till Stellan Mörner. Robert Douglas utökade gården med ytterligare 20 mantal. År 1654 påbörjas sannolikt byggandet av ett fyra våningar högt stenhus flankerat av två flygelbyggnader. Gården blir familjens säteri under namnet Stjärnorps (Nisbeth & Selling 1971).

När Robert Douglas bestämde sig för att bygga en ny sätesgård, som anstod en mycket lyckosam fältherre från det 30-åriga kriget, verkar han ha engagerat ingen mindre än den kände Nicodemus Tessin som arkitekt. Bilden av Stjärnorps i Dahlbergs Suecia Antiqua et Hodierna (1660-1703) visar troligen den planerade anläggningen, mer än den som kom att stå färdig efter Robert Douglas död. Roberts hustru Hedvig Mörner, som överlevde sin make med nära 40 år, var den som såg till att bygget slutfördes. Hon var syster till Carl Mörner på Tuna, som på 1650-talet hade uppfört två nya stenbyggnader på Tuna gård, vilken är belägen på Roxens motsatta sida. Deras

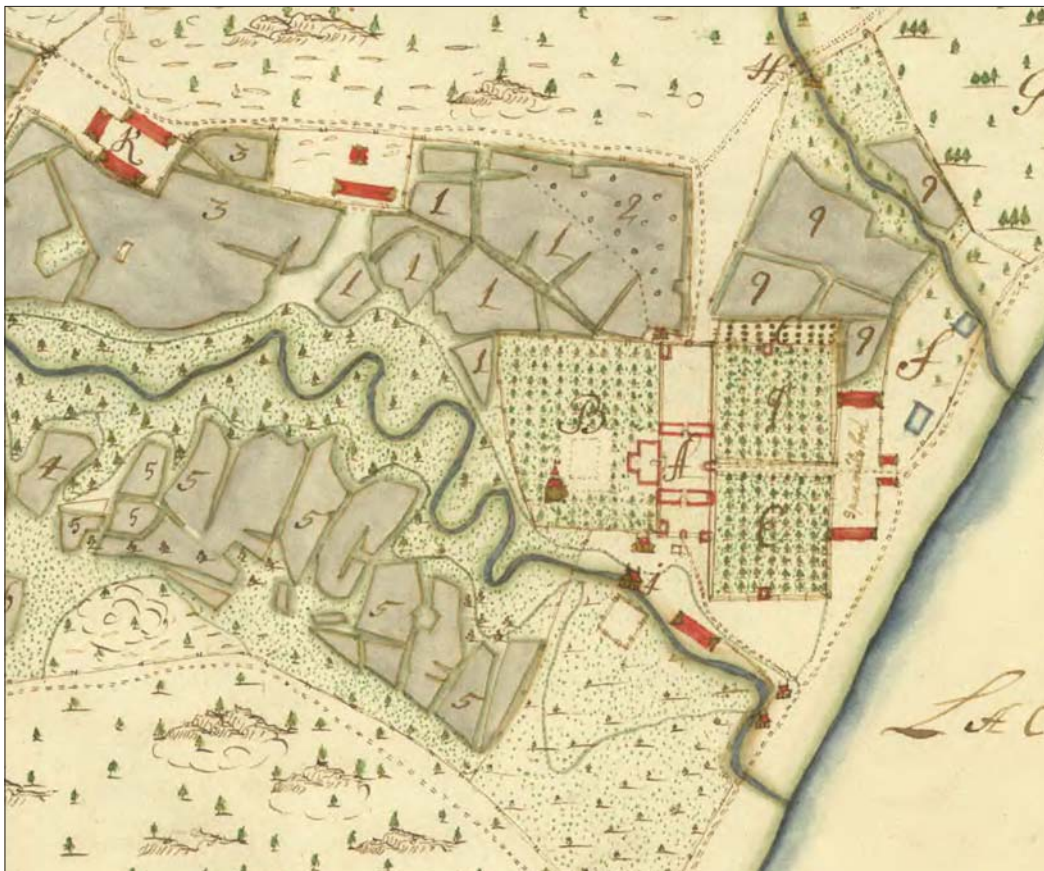

Figur 3. Översiktsplan som visar Stjärnorp med den planerade tillbyggnaden och arbetsplatsdispositionen. Ritning A00-00-03, Slottstornet AB.

Figur 4. Stjärnorp som slottet avbildas på Suecia Antiquasticket, vilket sannolikt visar Tessins planerade anläggning.

Figur 5. Utsnitt ur geometrisk avmätning upprättad år 1700 av Anders Wetterman (LMS D102-45:1).

syster Christina Mörner var gift med Axel Lillie som samtidigt uppförde Löfstad slott (Nisbeth & Selling 1971). En byggande släkt som kanske hade utbyte av arbetskraft mellan sina respektive projekt.

Det är oklart huruvida någon bebyggelse fanns på platsen när slottsbygget inleddes. Egenheter i planlösningen av ruinens källare i förhållande till de resterande delarna av ruinen antyder att det kan röra sig om två eller flera olika byggnadsetapper.

År 1789 brann huvudbyggnaden och flyglarna. Kapellet återställdes redan samma år eftersom det nyttjades av bygdens folk istället för Vreta Klosters kyrka, vilken var den egentliga sockenkyrkan vid denna tid. Även norra flygeln byggdes upp igen och kom därefter att fungera som huvudbyggnad (Nisbeth & Selling 1971). Den ursprungliga huvudbyggnaden kom däremot att förbli en ruin.

I anslutning till den norra flygeln finns två gråstensmurar som fungerar som stödmurar till slutningens terrasseringsar. Utifrån bevarat bild- och kartmaterial tycks dessa vara senare tillkomna än själva slottets huvudbyggnad. Det är den västra av dessa murar som berörs av de planerade arbetena. I denna finns, som inledningsvis nämnts, två källare, som utifrån byggt teknik och material, sannolikt inte är samtida.

Fortfarande på 1840-talet lär man ha kunnat ta sig upp till ruinens översta våning på de då ännu ej raserade trapporna. Kring sekelskiftet 1900 sattes nya trappor in i ruinen och den kom att nyttjas som utsiktstorn. En uppmätning utförs 1902 av arkitekt Fredrik Falkenberg. Denne upprättar 1915 även ett förslag på en återuppbyggnad av slottet (Antell & Co 1995).

Under 1905 rensas ruinen, varvid löst murverk bryts ner. Detta arbete sker utan antikvarisk kontroll och rivningsmassor med bl a arkitekturdetaljer dumpas i Roxen. År 1934 formulerar Riksantikvarieämbetet ett förslag för konservering av ruinen. Förslaget omfattar avtäckningar och lagningar med cement och betong och upprättas av arkitekt Erik Lundberg. Arbetet inleds 1936 och avslutas först vid mitten av 1940-talet (Antell & Co 1995).

År 1954 upprättas ett förslag på renovering av tornets övre partier. Detta genomförs 1955 då det övre träbjälklaget ersätts med ett av betong. Under 1958 besöks Stjärnorp av antikvarie Ivar Andersson som då föreslår åtgärder för att skydda ruinens valv. Förslagen verkställs dock ej. Mindre åtgärder utförs i början av 1960-talet och 1967 genomförs en fotogrammetrisk uppmätning av ruinens västra fasad (Antell & Co 1995).

Figur 6a. Ruinen sedd från nordväst. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 6b. Ruinen avbildad från norr med Linköping i bakgrunden på andra sidan Roxen. Kopparstick efter teckning av Ulrik Tersner från år 1820 (Tersner 1957).

I samband med renoveringen av flygelbyggnaderna 1994 rensas ruinen från vegetation och under hösten beslutar Länsstyrelsen att avsätta medel för vård av ruinen. Murverket besiktigas och trappornet mäts upp. Under 1995 upprättas en byggnadsbeskrivning inför vård- och restaureringsåtgärder på Stjärnorps slottsruin (Antell & Co 1995).

Syfte

Syftet med den arkeologiska förundersökningen och den byggnadsarkeologiska undersökningen, som delvis genomförts i form av antikvariska kontroller i samband med arbetena, var att tillse att fast fornlämning i form av byggnadslämningar och eventuella andra äldre lämningar berördes i så liten omfattning som möjligt. Fornlämningar och murverk som framkom skulle dokumenteras avseende karaktär och omfattning, samt om möjligt dateras.

Den byggnadsarkeologiska undersökningen hade som övergripande mål att fastställa murverkens konstruktion, ålder och inbördes kronologi. I samband med detta skulle även en referenssamling av murbruk upprättas och en murbrukskronologi för Stjärnorps fastställas. Dessutom skulle eventuella golvlager

i källarna dokumenteras och om möjligt källarnas funktion fastställas.

I samband med en geologisk provundersökning kom ett parti av ruinens grundmur att friläggas. Även grundläggningen till den norra flygeln frilades i samband med schaktningarna för den nya byggnaden. Därmed har slottets och flygelns grundläggning kunnat dokumenteras. Jämförelser mellan murverk inuti och utanför källarvåningen samt högre upp på ruinen och i flygelns grund gjordes för att fastställa om en äldre byggnadsfas funnits innan slottet fick sitt färdiga utseende.

Följande frågor har särskilt beaktats vid undersökningarna:

- Fanns det äldre bebyggelseämningar under fyllnadsmassorna?
- När etablerades den första bebyggelsen på platsen?
- Uppvisar källarna, grundmuren och övriga berörda murverk flera byggnadsetapper?
- Är ruinens dagemur och de källare som finns under ruinen samtida?
- Vilka verksamheter har bedrivits på denna del av gården under 1600- och 1700-talen?

Metod och dokumentation

Den arkeologiska förundersökningen utfördes inledningsvis som en sökschaktsgrävning inom den planerade exploateringsytan och senare som en antikvarisk kontroll längs de nya ledningssträckningarna. Som en del av förundersökningen ingick även den geotekniska provschaktningen i anslutning till ruinen. Sökschakten mättes in och fotograferades. I samband med exploateringen har antikvariska kontroller utförts där så bedömts vara relevant. Detta arbete dokumenterades enligt den praxis som gäller för det övriga arkeologiska arbetet.

Den byggnadsarkeologiska undersökningen av ruinens och norra flygelns grundmurar utfördes i samband med att dessa frilades dels på ett mindre parti vid den geotekniska undersökningen, dels vid schaktningen för den nya byggnaden. Uppmättningsritningar i skala 1:20 har upprättats, arbetet har fotodokumenterats och murbruksprover har tagits på utvalda punkter. Dokumentationen har kompletterats med provtagning på murverk i tillgängliga källarutrymmen under ruinen.

Den byggnadsarkeologiska undersökningen av terrassmuren och källarna i densamma utfördes genom uppmätning och fotodokumentation. Rasmassor rensades bort så att golvens beskaffenhet kunde fastställas. Ett urval av murverken har dokumenterats på ritningar i skala 1:20. Murbruksprover har tagits på samtliga murverk (se bilagorna).

Murbruksproverna har sorterats i en inbördes kronologi. Proverna har jämförts med murbruk i läns museets referenssamling genom okulär bedömning av färskas brottytor. Ingen mikroskopering eller tunnslipsanalys har utförts. Proverna har jämförts med referenssamlingen avseende relationen kalk/ballast, kalkpastans färgton, ballastens innehåll och kornstorlek samt omfattning och storlek på ingående kalkklumpar, luftbubblor och organiskt material. Dessutom har en bedömning gjorts rörande brukets konsistens (d v s om det är hårt, smuligt eller mjölig) och homogenitet (d v s om fördelningen av de ingående beståndsdelarna är jämn eller ojämn).

Bruksproverna har huvudsakligen jämförts med referensserierna för Linköpings slott (Modén & Feldt 2004) och Tuna kungsgård (Modén 2005). En jämförelse med prover från Tuna gård ger dock inget säkert resultat då dessa prover är resultatet av en mycket begränsad undersökning. Några murbrukssorter har en överensstämmelse mellan Stjärnorps och Tuna men de har inget att tillföra analysen av byggnadsförloppet för Stjärnorps.

Allt dokumentationsmaterial förvaras och hålls tillgängligt för fortsatt arbete, forskning och andra intressenter i Östergötlands läns museums arkiv. Murbruksproverna har tillförts museets referenssamling för murbruk.

Resultat och tolkning

Om man jämför avbildningarna av Stjärnorps med våra undersökningar blir vissa olikheter tydliga. Det har diskuterats huruvida de avbildade flyglarna med små torn och envåningsflyglar på Suecia Antiquasticket har uppförts eftersom anläggningen på kartan från år 1700 (LMS D102-45:1) avbildas med flyglar av dagens utseende. Det visar sig dock att det på förlagan till kartan för år 1700 (LMM 05-STJ-4) finns avbildade torn på flyglarna. Dessa har således rationaliserats bort på den renritade versionen av kartan. Tornen finns även med på skisserna till Dahlbergs Sveciaverk.

Figur 7. Utsnitt ur arealavmätning upprättad senast år 1700 (LMM 05-STJ-5).

Stjärnorps brann 1789 och stora delar av anläggningen förstördes. De murbruksprover som tagits i ruinens olika utrymmen, i de två stödmurarna samt i de två källare som låg inmurade i den västra muren uppvisar alla olika spår av eldens verkan. Det yttrar sig i första hand som olika grader av färgförändringar, därefter

som sintring och i sista hand som förslagning vid mycket höga temperaturer. Ett ursprungligt murbruk som är mycket ljust, närmast vitt, antar olika nyanser av gulrosa till mörkare gulbrun färg. Vid hög temperatur kan det övergå i brunaktig färg. Denna kunskap har lett till ett stort antal olika brukssorter som efter okulär besiktning och sortering så småningom kunnat sammanföras till färre grupper av murbruk. En grupp består då av det ursprungliga murbruket samt de olika nyanserna av värmepåverkade murbruk från samma murverk. Dessa har indelats i olika faser som speglar händelseförloppet vid olika tidpunkter.

Stjärnorps slott uppfördes under en period av tre till fyra decennier. Det kan vara förklaringen till varför så pass många olika sorters murbruk har använts i den ursprungliga byggnaden, trots att de tillhör samma byggnadsfas. Där icke värmepåverkat bruk återfunnits i grundmuren på slottsruinens norra fasad, som har varit täckt av jord, är bruken mycket ljusa nästan vita. Det talar för att man fått kalken från östra Östergötland, där det finns kalkbrott med kristallin kalksten som är mycket ljus. Om kalken hade kommit från de närbelägna stenbrotten i Vånga eller Berg borde kalkbruken ha varit gulare, då kalkstenen där

är något hydraulisk, d v s innehåller lite föroreningar i form av lerlager och alunskiffer. Kalken kom sannolikt med båt över Roxen. Det kan ha ett samband med att brodern Carl Mörner byggde på Tuna tvärsöver sjön och systemen Christina på Löfstad några mil åt nordost.

Slottsruinen

Slottet byggdes ursprungligen i en sluttning som delvis var terrasserad. Slottets källarvåning består av en suterrängvåning. Idag finns källare under huskroppens norra halva. Om det även har funnits en under den södra är omöjligt att säga då ett massivt raseringslager täcker hela den södra delen av ruinen. Fasaderna har partier med tegelmurverk i granitmurverket som antyder att blindfönster möjligen kan ha suttit symmetriskt placerade på södra sidan motsvarande dem på den norra delen. I mitten av huset finns rester av en invändig trappa som ledde från förstugan upp till första planet. Husets stora huvudingång låg ovanför källaringången och nåddes med en utvändig dubbeltrappa. Än idag finns stora delar av trappan kvar utanför den stora porten.

Figur 8. Slottsruinen med dubbeltrappa som leder upp till stora porten. Källarentrén finns i mitten bakom buskarna. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

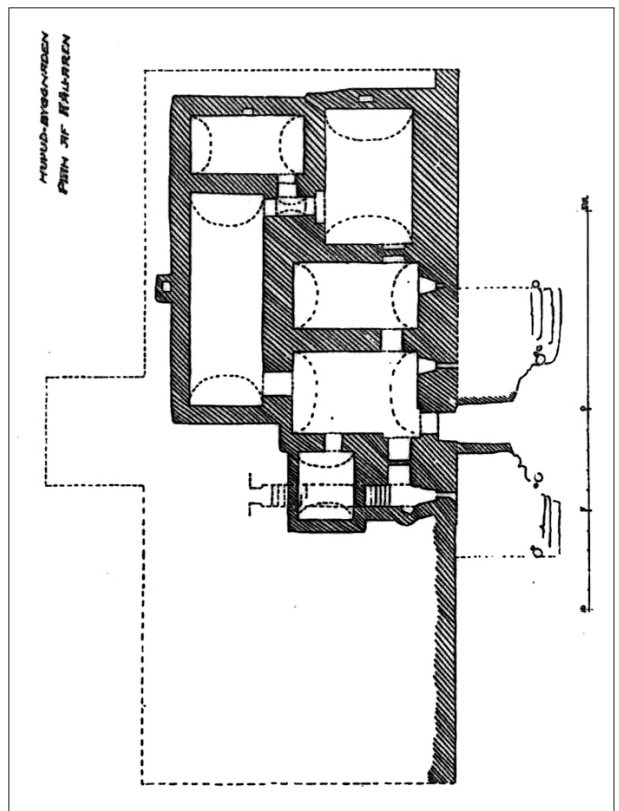
Figur 9. Den tidigare förstugan som nu saknar tak.
Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 10. Den delvis igenrasade öppningen till de norra källarna.
Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 11. Dörröppningen i den östra källaren har ersatts av en glugg mot öster.
Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 12. Plan över slottets källarvåning. Ritning ur Antell & Co 1995.

Källarvåningen under husets norra del består av fem rum av varierande storlek. Direkt innanför ingångsdörren finns en källare som kallats förstuga, som idag helt saknar takvalv och således står öppen för väder och vind. Det 25 m² stora rummet är idag bevuxet med gräs, buskar och sly. Av de resterande fyra källarrummen kan man med viss möda ta sig in i tre. Den fjärde valvförsedda nordöstra källaren har troligen kollapsat då dörröppningarna är igentäppta av rasmassor vilket förhindrar en inspektion. Den västra källaren var störst med sina 40 m². Den östra källaren var 21 m² stor och den nordvästra 16,5 m². Varken den inrasade nordöstra källaren eller den södra har kunnat dokumenteras.

De tre intakta källarna har tegelvalv som övergår i tegelväggar vilka nedtill har en sockel av kalksten eller gråstenar. Alla källare har liknande utseende men varierar i storlek. Grundmurar av kalksten finns utmed yttermurarna i nordvästra och västra källarna. Dessa var murade med ett annat murbruk än muren ovanför men murbruksvarianterna återfanns även i flera andra muravsnitt. Därmed kan sannolikt frågan

Figur 13. Ristning i putsen på den östra väggen i den nordvästra källaren. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

huruvida dessa kalkstens murar tillhört en äldre byggnadsfas avfärdas.

Källarvåningen och de motsvarande norra, östra och västra fasaderna har murats med tre olika sorters ljus kalkbruk som fått beteckningarna Nb, M och S. Efter branden har dessa tre bruk färgförändrats och därför grupperats i sex nya typer utifrån olika grad av färgförändring. Nb har som hårdare bränt blivit N som sedan kallats G och L ju mörkare de blivit. Bruk M har blivit B som mörkare variant och så vidare. För en utförligare beskrivning hänvisas till bilaga 1.

Plan ett och motsvarande norra fasad med tre ljusgluggar har murats med bruk J som enbart förekommer på några enstaka ställen i resten av byggnaden. Man kan spåra byggnadsförloppet genom att se var samma bruk förekommer. Det tog några decennier att bygga hela anläggningen och under tiden hade man olika leveranser av ballast och kalk. De som skötte själva bruksblandandet gjorde på lite olika sätt vilket gav upphov till denna variation av murbruk.

På den, i samband med schaktningarna, frilagda norra fasaden finns märken efter markytans varierande nivåer. Ursprungligen fanns inte den västra höga terrassmuren i sin nuvarande sträckning. Spåren efter en svagt sluttande slänt kan ses som en mörk rand på den nedre delen av den frilagda norra fasaden. Längst till höger ser man den oputsade grundmuren på suterrängvåningen och mot mitten av fasaden kommer den första och äldsta terrasseringens slänt. Det ljusare området till vänster var i det första skedet putsat och synligt. Troligen fanns en lägre terrassmur vid sidan av slottet vid denna tid.

Norra flygeln

Den norra flygeln berördes både av schaktningen för nybyggnaden mot den västra gaveln och diverse ledningsdragningar på norra sidan. Dokumentationen här inskränktes till en fotodokumentation och provtagning på den frilagda grundläggningen till flygelns västra gavel.

Västra muren

Den västra muren består av två delar, en kortare söder om norra flygeln och en lång mur norr om samma flygel. Muren mellan slottsruinens nordöstra hörn och norra flygeln var ca 5,5 m hög och 9 m lång. Den skulle rivas för att där skapa ingången till den stora tillbyggnaden som kom att ligga under och bakom den västra terrassen och muren.

Figur 14. Norra fasaden efter att fyllnadsmassorna avlägsnats. Till höger ser man den oputsade grundmuren på suterrängvåningen och mitt på fasaden kommer den äldsta släntens rand. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 15. Norra flygelns grundläggning mot väster efter att fyllnadsmassorna har avlägsnats. Arbetet med betongförstärkning av grunden har inletts. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 17. I anslutningen mellan den västra terrassmuren och norra flygeln finns rester av puts som visar att muren tillkommit efter att flygeln byggts. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 16. Västra terrassmuren mellan ruinen och norra flygeln. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 18. Nya terrassmuren med ingång till den nybyggda delen av slottet. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 19. Västra muren med slottsruinen i bakgrunden och de två källardörrarna. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

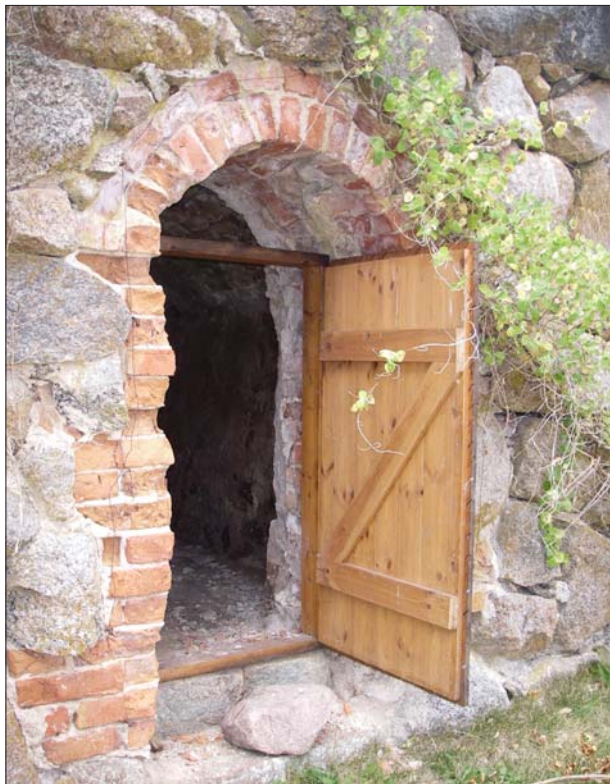
Figur 20. Västra terrassmuren, vid den södra källaren, med vattenkastare (se pil) på murkrönet. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Den längre delen av västra terrassmuren sträcker sig ca 65 m norr om norra flygeln. Dess södra del, närmast flygeln, hade i de lägre partierna samma murbruk som finns i ruinen. Resten av muren var murad med yngre murbrukstyper. Sannolikt gjordes en lägre mur först. Murpartiet närmast den norra flygeln hade även tre vattenkastare placerade på murkrönet med några meters mellanrum. Dessa består av sten som huggits som en U-formad ränna. De hade funktionen att leda regnvatten från den övre terrassen ner till den nedre terrassen. Sannolikt var gräsmattan som täckte den övre terrassen släntad ifrån den norra flygeln för att inte få stående vatten vid dess västra gavel. I muren fanns även två källare inbyggda.

Den norra källaren

Den norra källaren är inbyggd i den västra muren 52 m norr om den norra flygel. Källaren, som består av ett rum, är drygt 7 m² stor. Den är byggd med samma bruk B som återfanns i slottsruinens bottenvåning och fasad. Det innebär att den har byggts samtidigt med huvudbyggnaden. Sannolikt har den varit en friliggande byggnad, innan den inkorporerades i den västra muren som tillkommit senare. Källaren kan ha varit

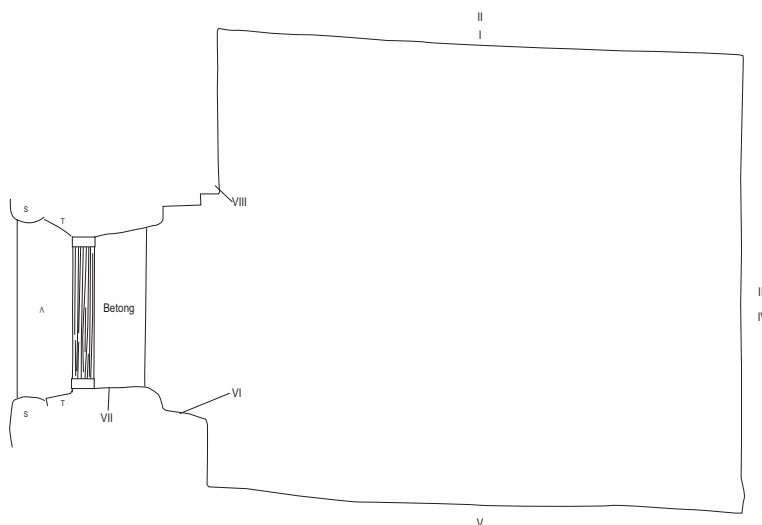
nedre delen av en så kallad källarstuga som haft en träöverbyggnad. Den har två trappsteg vid ingången som leder ner till en golvnivå av tegel. Dess funktion har sannolikt varit som förvaringskällare. Idag är teglet i mycket dålig kondition med mögel och stalaktiter som täcker hela valvet. Källaren kommer sakta att förstöras om inte insatser görs inom en snar framtid.

Figur 21. Den norra källarens ingång. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 23. Interiör i den norra källaren. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 22. Planritning över den norra källaren. De romerska siffrorna anger murbruksprovernas placering. Renritning Johan Levin.

Den södra källaren

Den södra källaren, som nu är riven, låg dryga 25 m från norra flygeln. Den bestod av två rum, ett yttre källarhalsliknande förrum och ett större inre rum. Rummen var 2,5 respektive 7 m² stora. Källaren var byggd samtidigt med att den västra muren byggdes på till dagens höjd på närmare fem meter. Tegelmurverket i källaren var mycket skadat av frostsprängning

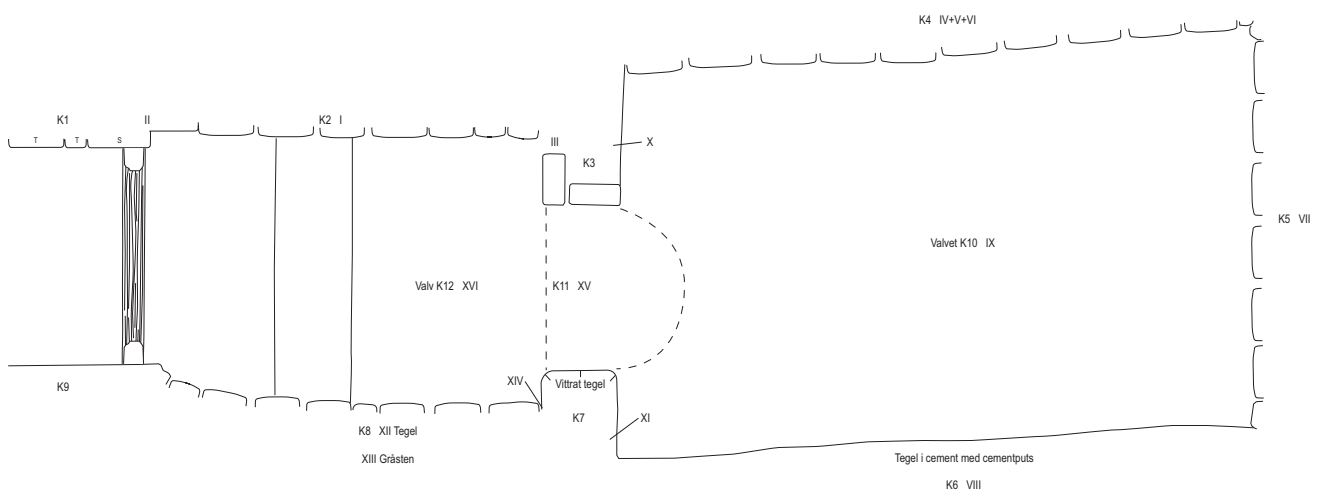
och mögel. Det yttre rummet var smalt och närmare två meter långt, med en dörr in till det inre rummet. Källaren har varit illa under de stora mängder med fyllnadsmassor som legat ovanpå tegelvalvet. Fyllnadsmassorna bestod av genomsläpplig sand vilket gjort att vattnet nått ner till tegelvalvets hjässa, som därmed har fått ta emot en hel del fukt.

Figur 24. Södra källarens entré i västra terrassmuren. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 26. Takvalv och västvägg av tegel i södra källarens inre rum. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 25. Planritning över den södra källaren. De romerska siffrorna samt bokstaven K och arabisk siffra anger murbruksprovernans placering. Renritning Johan Levin.

Figur 27. Södra källarens takvalv sticker upp ur fyllnadsmassorna vid schaktning bakom den västra muren. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 29. Östra muren sedd från sydöst. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Östra muren

Den östra terrassmuren, som ligger nedanför de båda slottsflyglarna, var murad med samma bruk som vissa delar av den västra muren. Även den södra källaren som var inbyggd i den västra muren, var murad med samma bruk. Bruket har sorterats i tre olika grupper, A, H och R, beroende på grad av brandpåverkan och därmed färgförändring. Bruk A är ursprungsbruket, bruk H det lätt färgade och bruk R mest färgförändrat. De har alla tre samma slags struktur och konsistens.

Schaktarbeten

Innan schaktningen av massorna bakom den västra terrassmuren kunde påbörjas togs tre sökschakt upp med grävmaskin. Dessutom öppnade en geoteknisk provgrop närmast ruinen. Samtliga schakts innehåll bestod till största delen av fyllnadsmassor som lagts dit när den västra muren byggdes till nuvarande höjd. Schakten grävdes ner till orörd marknivå som framkom på ett djup av ca 0,6 m i områdets nordvästra del och på närmare 5 m närmast ruinen och den norra flygeln. Inga spår av äldre lämningar påträffades i sökschakten.

I samband med nybyggnationen drogs även ett antal ledningsschakt för diverse kablar på norra sidan av norra flygeln. Dessa schakt berörde endast sentida fyllnadslager.

Figur 31. Sökschaktet närmast den norra flygelns gavel. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Figur 30. De tre sökschakten i den övre terrassen sedda från nordväst. Foto Ann-Charlott Feldt, ÖLM.

Referenser

Dahlberg E. 1660-1703. *Svecia Antiqua et Hodierna. Sverige i forntid och nutid*. Stockholm Kommentarer av Rydfors A. Utgiven 1924. Stockholm.

Modén E. 2005. *Tuna kungsgård, Rystads socken, Östergötland*. Projektarbete, Byggnadsvård och kulturvård, Göteborgs universitet, Distanskurs 20 p, läsåret 2004/05.

Modén E & Feldt A-C. 2004. *Linköpings slotts nya byggnadshistoria*. Byggnadsarkeologisk undersökning. Rapport 2004:35, Östergötlands länsmuseum.

Nisbeth Å & Selling G. 1971. *Slott och herresäten i Sverige*. Östergötland. Malmö.

Tersner U. 1957. *Utsigter af Östergöthland, Vues d'Ostrogothie*. Nytryck av faksimil, (red Kroon J). Malmö.

Kartor & arkivhandlingar

Antell & Co. 1995. Stjärnorps slottsruin. Vård- och restaureringsåtgärder. Byggnadsbeskrivning 1995-01-30. Arkivhandling Östergötlands länsmuseum.

Douglas O W. Anteckningar om Stjärnorps. II Ruinen. Arkivhandlingar Östergötlands länsmuseum.

Fornminnesinventeringen för Stjärnorps sn (FMIS). Riksantikvarieämbetet.

Kyrkogårdsinventeringen. Stjärnorps kyrkogård. Rapportmanus. Arkivhandling Östergötlands länsmuseum.

Tekniska uppgifter

Område	Stjärnorps slottsruin
Socken	Stjärnorp
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnr	RAÄ 14:1
Ekonomiskt kartans blad	8F7h Snavudden, 8F8h Bjäsätter
Koordinater	X6490020, Y1486790
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning / antikvarisk kontroll / byggnadsarkeologisk undersökning
Länsstyrelsens beslut	2006-07 -14
Länsstyrelsens dnr	431-13517-06
Länsstyrelsens handläggare	Bengt Häger
Länsmuseets dnr	300/06
Länsmuseets projektnr	530489, 530500
Uppdragsgivare	Slottstornet AB, Åke Bergstedt, Åkersberga
Kostnadsansvarig	Slottstornet AB, Åke Bergstedt, Åkersberga
Projektledare	Ann-Charlott Feldt
Personal	Eva Modén
Fältarbetstid	2009-04-23 -- 24
Totalt berörd yta	ca 2 200 m ²
Fynd	Murbruksprover ÖLMC4331
Foto filmnr	Digitala bilder
Analyser	-
Grafik	Johan Levin
Renritning	Johan Levin
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2010:8 © Östergötlands länsmuseum

Bilaga 1. Murbrukstyper från Stjärnorps slott

Murbrukstyper Stjärnorps slott
Antikvarie Eva Modén

Beskrivning av och relativ kronologi för murbruk tagna från slottsruinen, västra och östra terrassmuren samt södra och norra källaren. Proverna togs 2006 med anledning av en tillbyggnad.

Första byggnadsfasen

Källarvåningen och de motsvarande norra, östra och västra fasaderna har murats med tre olika sorters ljust kalkbruk som fått beteckningarna Nb, M och S. De har alla sedan färgförändrats av branden vilket lett till fler varianter av samma bruk.

- Nb: Ljustgulvit färg, kalkrikt, mjöligt, fin ballast, kalkklumpar som antyder lite sämre blandning, enstaka gulare kalkfläckar, aningen poröst, små enstaka svarta prickar, hårt.
- N: En aningen gulare variant av Nb, färgförändringen beror på brandpåverkan.
- G: En intensivare gul variant av Nb.
- L: En gulbrunaktig variant av Nb.
- M: Gulvit färg, kalkrikt, fin ballast med enstaka svarta stenar 3 mm, jämnt i färgen, mjölar inte så mycket, aningen poröst, hårt.
- B: En gulbeige variant av M, färgförändringen beror på brandpåverkan.
- S: Vitbeige, mkt kalkrikt men mjölar inte så mycket, ballasten består mest av filler och en del stenar, bryts med skarpa kanter, inga luftporer. Skiljer sig från de andra två originalbruken.
- K: Beige variant av S, färgförändringen beror på brandpåverkan.

Andra byggnadsfasen

Ruinens norra fasad med fönstergluggar i plan ett, har murats med bruk J. Andra bruk som förekommit är D och T som även finns på enstaka ställen inne i ruinen.

- J: Beigegul färg med tydliga ballastprickar, relativt jämn ballast, stora kalkklumpar, både gula och enstaka vita, tydliga luftporer, hårt och kompakt, delvis brandpåverkat i färgen.
- D: Aningen mörkare och något mer kalkrikt bruk men liknar mest J.
- T: Puts som är mkt mörkare, liknar förövrigt D.

Tredje byggnadsfasen

Östra muren, delar av västra muren och södra källaren hade bruken A, H och R gemensamt.

- A: Ljust gulvitt, ej brandpåverkat, kalkrikt men mjölar inte mycket, gulare kalkklumpar, jämn fin ballast, få tydliga luftporer, hårt.
- R: Mörkt beige med gula kalkklumpar, luftporer, hårt, färgförändring beror på brandpåverkan.
- H: Liknar R men är något ljusare.

Fjärde byggnadsfasen

Murbruk i påbyggnaden av västra muren har varit F och E.

- F: Ljust gräddvitt, poröst, hårt, mycket luftporer, relativt fin ballast.
- E: Mörkare variant av F, färgförändringen beror på brandpåverkan.

Murbruk som inte går att inordna i kronologin

Tre murbruk är svåra att placera i någon grupp, men de är alla färgförändrade genom brandpåverkan. De finns enbart på några få platser. De kan vara egna bruk eller de var ursprungligen någon av ovan beskrivna, men mycket förändrade av branden.

- C: Brunt med få gula kalkklumpar, sprött, relativt fin ballast. Förekommer bl a i södra källaren.
- O: Kan vara brandskadat J bruk. Liknar det men är mycket mörkare och sprödare.
- P: Förekommer enbart i nordvästra källaren i ruinen. Det är mörkt brunt och liknar ett lerbruk men är ett kalkbruk med enstaka stora ballaststenar, hårt, vasst, som om kalken brunnit bort och enbart ett skelett av ballast som sintrat samman återstår.

Bilaga 2. Lista över insamlade murbruksprover.

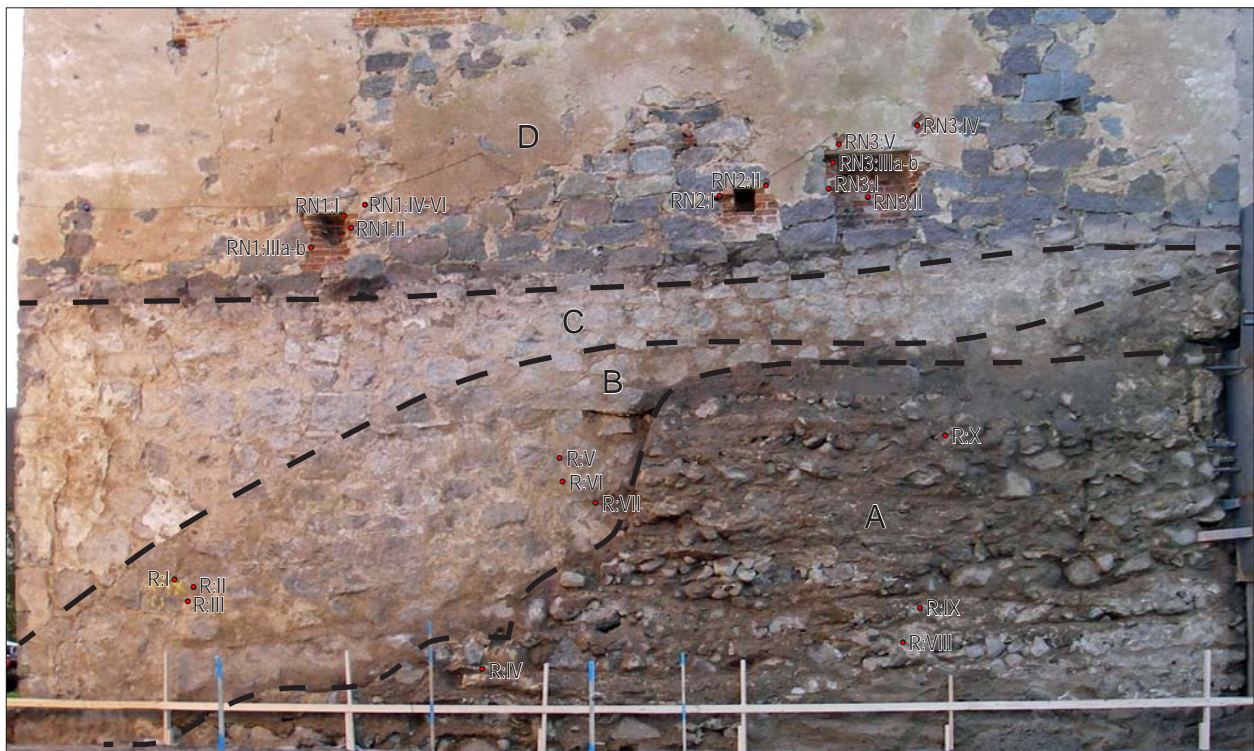
För de prover som tagits på ruinens norra fasad, se foto.

Huskropp	Del	Provnr	Sort	Placering	Typ	Fas
N flygeln	SV hörn	VIII	Murbruk	S sida	A	3
N flygeln	SV hörn	IV	Puts	V murens puts	R	3
N flygeln	SV hörn	V	Putsbruk?	Utfyllnad i spricka	G	1
N flygeln	V gavel	VII	Murbruk?	1,5 m under dörr	E	4
N flygeln	V grundmur	XXIII	Murbuk	4 m djupt vid , gräns mot V muren	H	3
Norra källaren	N sida	VI	Murbruk	Källarhals	B	1
Norra källaren	N vägg	V	Murbruk		B	1
Norra källaren	S vägg	I	Murbruk	Referensprov	B	1
Norra källaren	V vägg	IV	Murbruk		B	1
Norra källaren	N sida	VII	Murbruk	Dörromfattning	B	1
Norra källaren		II	Murbruk		E	4
Norra källaren		VII	Murbruk		E	4
Ruinen	N fasad	XXIV	Murbruk	Område B	B	1
Ruinen	N fasad	VI	Murbruk	Område B, del av prov, R:VI	G	1
Ruinen	N fasad	VII	Murbruk	Område B, R:V	G	1
Ruinen	N fasad	III	Murbruk		G	1
Ruinen	N fasad	IV	Murbruk	Fönsterglugg, mitten RN2:I	J	2
Ruinen	N fasad	V	Murbruk	Fönsterglugg, mitten RN2:II	J	2
Ruinen	N fasad	III	Murbruk	Fönsterglugg, V del RN3:I	J	2
Ruinen	N fasad	VIII	Murbruk	Fönsterglugg, V del RN3:IIIA	J	2
Ruinen	N fasad	IX	Murbruk	Fönsterglugg, V del, RN3:V	J	2
Ruinen	N fasad	XI	Murbruk	Fönsterglugg, V del, RN3:IV	J	2
Ruinen	N fasad	X	Murbruk	Fönsterglugg, Ö del, RN1:IIIA	J	2
Ruinen	N fasad	VII	Murbruk	Fönsterglugg, Ö del, RN1:IV	J	2
Ruinen	N fasad	VI	Murbruk	Fönsterglugg, Ö del, RN1:VI	J	2
Ruinen	N fasad	II	Murbruk	Fönsterglugg, Ö del, RN1:II	J	2
Ruinen	N fasad	I	Murbruk	Fönsterglugg, Ö del, RN1:I	J	2
Ruinen	N fasad	XII	Murbruk	Fönsterglugg, Ö del, RN1:IIIB	J	2
Ruinen	N fasad	I	Putsbruk	Sek fog? gråstenmur ö RN1 fönster referens	K	1
Ruinen	N fasad	II	Murbruk	4 m djupt, referensprov	M	1
Ruinen	N fasad	VI	Murbruk	1,5 m fr NV hörn, 2 m djupt	N	1
Ruinen	N fasad	III	Murbruk	V del område A högre upp	Nb	1
Ruinen	N fasad	IV	Murbruk	V del område A mitten fasad	Nb	1
Ruinen	N fasad	II	Murbruk	V del R:IX, område A	Nb	1
Ruinen	N fasad	I	Murbruk	V del R:VIII, område A, referensprov	Nb	1
Ruinen	N fasad	I	Murbruk	Grundmur, 3,5 m djupt	S	1
Ruinen	N fasad	II	Murbruk	Område B, R:VIII	S	1
Ruinen	N fasad	III	Puts	Område B, R:III	T	2
Ruinen	N fasad	I	Puts	Område B, R:II	T	2
Ruinen	N fasad	I	Puts	RN3:IIIB	C	?
Ruinen	N flygel	II	Murbruk	SV hörn, S sida	T	2
Ruinen	N källare	III	Murbruk		H	3
Ruinen	N källare	II	Murbruk		C	?
Ruinen	NV hörn	XVII	Putsbruk	V sida yngre puts	J	2

Huskropp	Del	Provnr	Sort	Placering	Typ	Fas
Ruinen	NV källare	III	Murbruk	N vägg	B	1
Ruinen	NV källare	VIII	Murbruk	N vägg tegelvalv	B	1
Ruinen	NV källare	IX	Murbruk	S vägg tegelvalv	B	1
Ruinen	NV källare	II	Murbruk	Ö vägg tegelmurning i S del	N	1
Ruinen	NV källare	I	Murbruk	Ö vägg, gråstensmur med puts, referensprov	O	?
Ruinen	NV källare	V	Murbruk	Ö vägg	C	?
Ruinen	NV källare	V	Murbruk	V vägg gråstensmur	K	1
Ruinen	NV källare	I	Murbruk	N vägg kalkstensmur, referensprov	P	?
Ruinen	NV källare	II	Murbruk	S vägg sockel	P	?
Ruinen	Plan 1	XXI	Murbruk	V mur vid torn, sek dörrömfattning	B	1
Ruinen	Plan 1	XIV	Murbruk	V vägg mot torn	B	1
Ruinen	Plan 1	I	Murbruk	NV hörn, V sida, referensprov	N	1
Ruinen	Plan 1	IV	Murbruk	V vägg mot torn, sekundär tegelömfattning	N	1
Ruinen	Trappan	XVII	Murbruk	N vägg, murkärna	B	1
Ruinen	Trappan	III	Murbruk	S trappvägg	N	1
Ruinen	Trapphus	XXIII	Murbruk	V del valv över trappan, tegel	B	1
Ruinen	Trapphus	XIV	Murbruk	Murkärna	J	2
Ruinen	Utekällare	XIX	Murbruk	N vägg, gråstensmur	B	1
Ruinen	Utekällare	II	Murbruk	S vägg, sockel	D	2
Ruinen	Utekällare	V	Murbruk	Ö vägg	D	2
Ruinen	Utekällare	XVI	Murbruk	S vägg, gråstensmur	J	2
Ruinen	Utekällare	XVIII	Murbruk	Ö vägg	J	2
Ruinen	Utekällare	XIX	Murbruk	Ö vägg	J	2
Ruinen	Utekällare	XIII	Murbruk	Ö vägg, murkärna	J	2
Ruinen	Utekällare	VII	Murbruk	N vägg gråstensmur	K	1
Ruinen	Utekällare	VI	Murbruk	V vägg gråstensmur	K	1
Ruinen	Utekällare	II	Murbruk	V vägg S del gråstensmur	K	1
Ruinen	Utekällare	IV	Murbruk	Ö vägg	K	1
Ruinen	Utekällare	II	Murbruk	Prov B	L	1
Ruinen	Utekällare	IV	Murbruk	S vägg, valvbåge över gång	M	1
Ruinen	Utekällare	I	Murbruk	NV hörn, tegelmur, referensprov	R	3
Ruinen	Utekällare	II	Murbruk	V vägg, gång till trappa, tegelmur	R	3
Ruinen	V fasad	VI	Murbruk	S del, inre mur	C	?
Ruinen	V fasad	IV	yttre bruk	S del	D	2
Ruinen	V källare	XX	Murbruk	S vägg, Ö bomhål	B	1
Ruinen	V källare	XVI	Murbruk	Ö vägg	B	1
Ruinen	V källare	XI	Murbruk	Ö vägg, dörrömf tegel	B	1
Ruinen	V källare	XV	Murbruk	N vägg, gråstensmur, bomhål	J	2
Ruinen	V källare	XIII	Murbruk	V vägg , tegelvalv	B	1
Ruinen	V källare	III	Murbruk	Ö vägg, gråstensmur	D	2
Ruinen	V källare	III	Murbruk	V vägg, kalkstensmur	M	1
Ruinen	V sida	V	Murbruk	NV hörn, äldre fog	N	1
Ruinen	Ö fasad	I	Murbruk	N del tegelmur, referensprov	D	2
Ruinen	Ö fasad	IV	Murbruk	N del, gråstensmur, referensprov	G	1
Ruinen	Ö källare	XII	Murbruk	N vägg, tegelvalv	B	1
Ruinen	Ö källare	X	Murbruk	S vägg tegelvalv	B	1
Ruinen	Ö källare	III	Murbruk	V vägg S del gråstensmur	K	1
Ruinen	Ö källare	XXII	Murbruk	N vägg, gråstensmur	B	1

Huskropp	Del	Provnr	Sort	Placering	Typ	Fas
Ruinen	Ö källare	IV	Murbruk	S vägg, gråsten	C	?
Ruinen	Ö källare	V	Murbruk	Ö vägg, tegelomfattn	F	4
Ruinen	Ö källare	I	Murbruk	Referensprov mörk G	L	1
Södra källaren	Dörromfattning	XV	Murbruk	K11 valvbåge	H	3
Södra källaren	Dörromfattning	XX	Murbruk	K3 mellan yttre och inre rum	H	3
Södra källaren	Dörromfattning	XI	Murbruk	K7, mellan yttre och inre rum	H	3
Södra källaren	Dörromfattning, N sida	XIV	Murbruk	K7/K8	C	?
Södra källaren	Dörromfattning, S sida	III	Murbruk	K3, referensprov	C	?
Södra källaren	Förrum	VII	Murbruk	S vägg K2:I	C	?
Södra källaren	Inre rum	IX	Murbruk	K10 tegelvalv	H	3
Södra källaren	Inre rum	XXV	Murbruk	K4, S vägg, tegelmur	H	3
Södra källaren	Inre rum	XXVI	Murbruk	K4, S vägg, tegelmur	H	3
Södra källaren	Inre rum	XXVII	Murbruk	K4, S vägg, tegelmur, h 0,6 m	H	3
Södra källaren	V vägg	VII	Murbruk	K5	B	1
Södra källaren	Valvet	III	Murbruk	Ö del	R	3
Södra källaren	Yttre rum	XVI	Murbruk	K12 takvalv tegel	H	3
Södra källaren	Yttre rum	XIII	Murbruk	K8 gråsten	H	3
Södra källaren	Yttre rum	XII	Murbruk	K8 tegel	H	3
Södra källaren		II	Murbruk		O	?
Sökschakt 2		II	Murbruk		G	1
Sökschakt 3		XV	Murbruk	Lösfynd	B	1
Västra muren	N	IV	Murbruk	L 24,3 m + L 30 m	A	3
Västra muren	N	II	Murbruk	L 24,6 m, h 2 m	A	3
Västra muren	N	III	Murbruk	L 29 m, h 2 m	A	3
Västra muren	N	XVIII	Murbruk	L 22,5 m h 1,5 m	B	1
Västra muren	N	III	Murbruk	L 42,2 m	E	4
Västra muren	N	I	Murbruk	L 40,4 m, h 0,2 m, referensprov	F	4
Västra muren	N	IV	Murbruk	L 42,6 m mellan tegelomf o stenmur	F	4
Västra muren	N	III	Murbruk	L 44,4 m	F	4
Västra muren	N	XXIV	Murbruk	Intakt, ej påverkad av bygget	H	3
Västra muren	N	X	Murbruk	L 31, 5 m	H	3
Västra muren	N	XXVIII	Murbruk	L 37,4 m, h 1,5 m referensprov	H	3
Västra muren	N	XXI	Murbruk	L 30,6 m	H	3
Västra muren	S	VI	Murbruk	Garagedörrens plats h 3,65 m	A	3
Västra muren	S	V	Murbruk	L 13 m, h 1,80 m	A	3
Västra muren	S	VII	Murbruk	L 7,7 m h 1,40 m	A	3
Västra muren	S	II	Murbruk	L 2,5 m h 1,5 m	B	1
Västra muren	S	VII	Murbruk	L 16 m, h 1,5 m, tegel gråstenvallvbåge	E	4
Västra muren	S	IV	Murbruk	L 16 m, h 1,5 m, tegelvallvbåge	E	4
Västra muren	S	II	Murbruk	L 15,7 m, h 1,5 m, tegel o gråstensomfattn	F	4
Västra muren	S	II	Murbruk	I en smyg, L 16 m, h 1,50 m	H	3
Västra muren	S	XXII	Murbruk	L 16 m, h 1,5 m, i smyg	H	3
Västra muren	S	VII	Murbruk	L 4 m, h 0,3 m	H	3
Västra muren	S	IV	Murbruk	L 7 m, h 0,2 m	H	3
Västra muren	S	I	Murbruk	L 7,5 m, h 1,60H	H	3
Västra muren	S	VIII	Murbruk	Murkärna, L 13,7 m, h 2,0 m	H	3
Västra muren	S	V	Murbruk	L 8,5 m, h 1,8 m	M	1
Västra muren	S	I	Murbruk	L 5 m, h 1,5 m	M	1

Huskropp	Del	Provnr	Sort	Placering	Typ	Fas
Västra muren	Vid N flygel	V	Murbruk	Murkärnan	H	3
Västra muren		I	Murbruk	L 16,3 m, h 1,2 m, tegelomfatt, referensprov	E	4
Östra muren		I	Murbruk	Referensprov	A	3
Östra muren		XI	Murbruk	Original	H	3
Östra muren		VI	Murbruk	Original, murkärna	H	3

Östergötlands länsmuseum utförde under 2006 en arkeologisk förundersökning och en byggnadsarkeologisk undersökning i samband med en nybyggnation i anslutning till Stjärnorps slottsruin i Stjärnorps socken och Linköpings kommun. Arbetet skedde på uppdrag av Slottstornet AB. Projektet omfattar en ca 850 m² stor byggnad bakom den västra terrassmuren, i direkt anslutning till norra flygelns västgavel och slottsruinens norra gavel.

I samband med bygget schaktades en ca 30x70 m stor yta direkt väster om terrassmuren, ner till ett djup av ca 6,5 m. Dessutom monterades den västra terrassmuren ned för att senare återuppbyggas. I denna fanns två murade och valvslagna källare inbyggda som dokumenterades. Förutom muren och de båda källarna har även delar av slottsruinens och norra flygelns murverk och grundläggning frilagts och därmed kunnat dokumenteras.